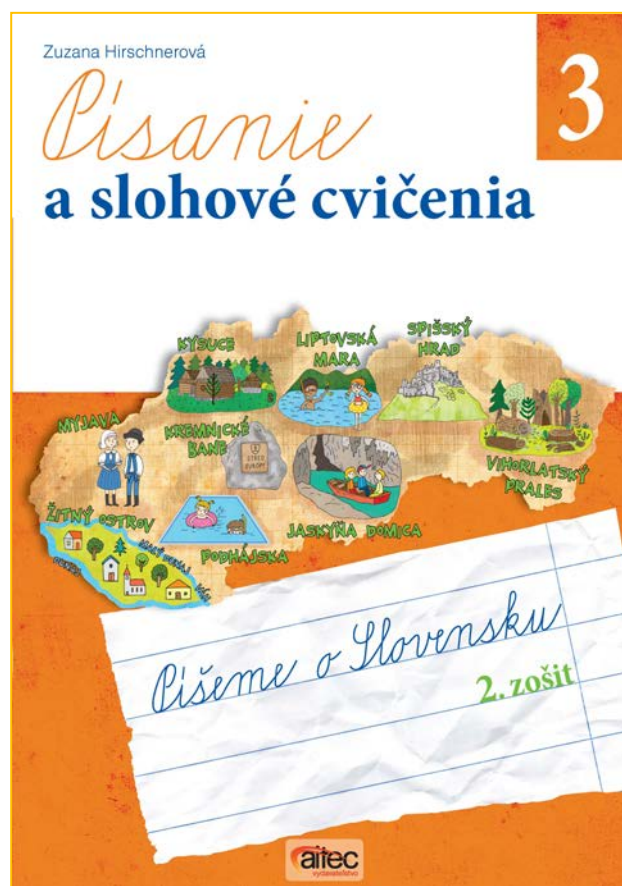
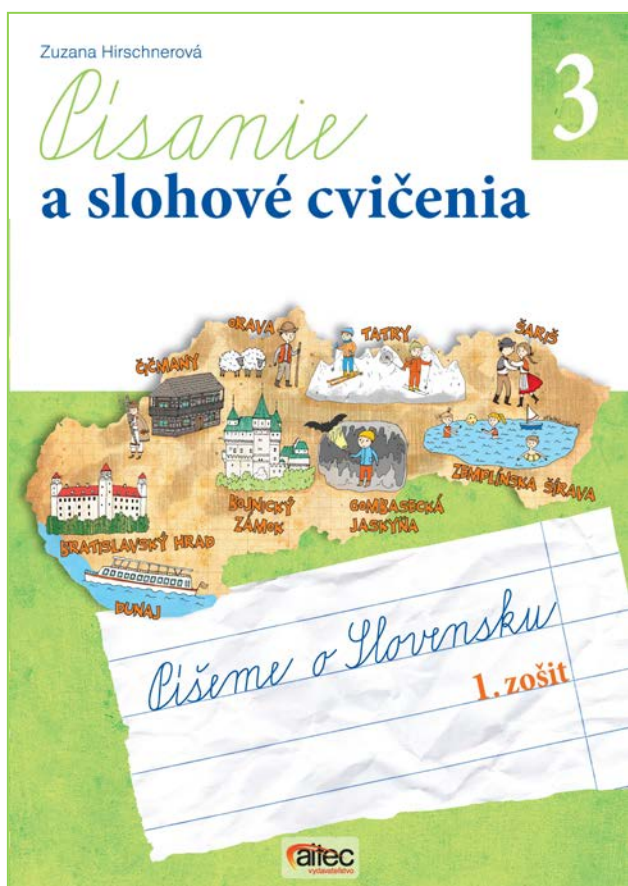

Zuzana Hirschnerová

**Metodické komentáre k publikácii Písanie a slohové cvičenia
pre 3. ročník základných škôl (1. a 2. zošit)**

© 2013, AITEC, s. r. o., Bratislava

Všetky práva vyhradené.

Autorka ©

Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD.

Digitálna kaligrafia ©

AITEC, s. r. o., Bratislava

Šéfredaktor

Mgr. Walter Hirschner

Zodpovedná redaktorka

Mgr. Stela Solčianska

Jazyková úprava

Mgr. Stela Solčianska

Vydal ©

AITEC, s. r. o.

Slovinská 12

821 04 Bratislava

v roku 2013

www.aitec.sk

V diele sú použité ilustrácie Mgr. art. Kataríny Ilkovičovej.

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovať bez súhlasu majiteľa práv.

Naše vydavateľstvo sa snaží každému titulu venovať maximálnu pozornosť pri príprave pred vydaním. Aj napriek tomu sa môžu vyskytnúť chyby a nedostatky v textoch.

Budeme radi, ak nám svoje návrhy, pripomienky a podnety napíšete na adresu redakcia@aitec.sk.

Úvod

Obsah učiva predmetu slovenský jazyk a literatúra sa člení na tri základné oblasti – **jazykovú zložku, slohovú zložku a čítanie a literárnu výchovu**. Písanie sa ocitá na hranici jazykovej a slohovej zložky. Pri akomkoľvek písomnom prejave využívame jazykové poznatky z gramatiky aj pravopisu. Kvalita formulácie a dosiahnutie komunikačného zámeru sú ovplyvnené poznatkami z jazyka a slohu. Vo vyučovaní písania preto nie je možné oddeliť písanie od týchto zložiek. Prirodzenou súčasťou vyučovania gramatiky a pravopisu je aplikovanie týchto poznatkov v písanom prejave. Rovnako na hodinách zameraných na slohovú výchovu sa využíva schopnosť žiakov písať.

Obsah učiva súvisiaceho s písaním sa v priebehu primárneho vzdelávania dynamicky mení. V prvom ročníku je základným cieľom osvojenie tvarov tlačných a písaných písmen slovenskej abecedy a využívanie písanej reči vo veľmi jednoduchej forme na úrovni slov a krátkych viet. V ďalších ročníkoch v závislosti od osvojeného učiva gramatiky a pravopisu stúpajú požiadavky na správnosť písaného prejavu žiakov a predovšetkým sa postupne zvyšujú nároky na využívanie písanej reči v komunikácii a v procese vzdelávania.

Písanie s porozumením

Koncepcia komunikačného vyučovania cielene podporuje jazykové a komunikačné kompetencie žiakov súvisiace so všetkými štyrmi **jazykovými zručnosťami – rozprávaním, čítaním, počúvaním a písaním**. Cieľom vyučovania materinského jazyka podľa koncepcie komunikačného vyučovania je, aby sa žiaci počas primárneho vzdelávania zdokonaľovali vo všetkých zručnostiach tak, aby bolo možné ku všetkým pridať prívlastok *s porozumením*. Pri čítaní sa v odbornej verejnosti stalo už bežným spojenie **čítanie s porozumením**. V súvislosti s písaním si treba uvedomiť, aký význam má písanie pre komunikáciu a podľa toho formulovať ciele písania v primárnom vzdelávaní, ktoré budú podriadené práve využívaniu písania v reálnych komunikačných situáciách – zaznamenávaniu informácií v rôznych situáciách. Pokiaľ budeme o písaní uvažovať v týchto súvislostiach, môžeme za hlavný cieľ písania v primárnom vzdelávaní považovať **písanie s porozumením**.

Podiel nácviku techniky písania a písania s porozumením sa v priebehu primárneho vzdelávania dynamiky mení. V treťom ročníku je potrebné, aby sa ciele písania sústredili predovšetkým na *písanie s porozumením*.

Ciele písania v treťom ročníku

Technické zvládnutie písania, správne tvary tlačенých a písaných písmen, spoje písmen, veľkosť, sklon, hygienické predpoklady písania atď. by mali žiaci v 3. ročníku ovládať na dobrej úrovni. Napriek tomu treba tieto schopnosti naďalej precvičovať a zabezpečiť ich automatizáciu. Čoraz väčší podiel realizovaných činností bude zameraných na aktívne využívanie písma v komunikácii a procese vzdelávania.

Pre tretí ročník môžeme formulovať tieto ciele písania:

- **zautomatizovať písanie všetkých tvarov písmen slovenskej abecedy a spojov písmen,**
- **písať vety a texty primeraného rozsahu,**
- **stručne zaznamenať informácie získané v procese vzdelávania, písať si poznámky,**
- **pri písaní poznámok zvoliť vhodnú grafickú podobu, využívať rôzne typy písma a farebnosť,**
- **sformulovať a zapísať informáciu podľa zadania.**

Ciele pracovného zošita

V pracovnom zošite *Písanie a slohové cvičenia pre 3. ročník ZŠ* sa nachádzajú súbory úloh, ktoré zabezpečujú nielen zopakovanie a úplnú automatizáciu písania tlačéných a písaných tvarov písmen, ale predovšetkým **využívanie písanej reči v reálnych komunikačných situáciách a predovšetkým v procese vzdelávania**. Sú tu zaradené úlohy, ktoré **nadväzujú na učivo slohu**, pričom sa **zameriavajú aj na technickú kvalitu písma žiakov**.

Cieľom pracovného zošita je predovšetkým naučiť žiakov tvoriť vety, formulovať písomné odpovede na otázky, písať texty primeraného rozsahu a naučiť sa zaznamenávať rôzne informácie a robiť poznámky. Osobitný dôraz sa kladie predovšetkým na spôsoby záznamu informácií získaných počas vyučovania a tvorbu pojmových máp. Okrem obsahového hľadiska sa sústreďujeme aj na prezentovanie **možností využívania rôznych typov písma, farieb a grafického usporiadania.**

Ciele slohu v pracovnom zošite

Slohová výchova je integrujúcim prvkom jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk. Slohovo-komunikačná zložka má v pracovnom zošite výrazné a stále miesto (**úloha 5**). Okrem prepojenia s jazykovou zložkou, čítaním a písaním s porozumením sa zameriava aj na slohový postup a slohové žánre dané pre učivo 3. ročníka (pozvánka, správa, oznam). Zároveň sa v pracovnom zošite kladie dôraz na systematickú tvorbu zmysluplných viet.

Koncepcia pracovného zošita

Celková koncepcia pracovného zošita zodpovedá špecifikám didaktiky písania, ako aj jazykovej a slohovo-komunikačnej zložky vzdelávania v 3. ročníku ZŠ.

Ústredný motív pracovného zošita

Ústredným motívom oboch častí pracovného zošita sú obce a zaujímavé miesta na Slovensku. Záujmy dieťaťa sa úmerne s narastajúcim vekom menia. V predškolskom veku je dieťa výrazne zamerané na najbližšiu rodinu a okolie, v ktorom vyrastá. Neskôr sa rozširuje oblasť, priestor, ktorú dieťa skúma o školské prostredie, záujmy dieťaťa, okruh priateľov a známych. Pre obdobie 3. ročníka je typické skúmanie širšieho okolia, v ktorom dieťa žije, rozšírenie rozsahu nad rámec obce na širšie okolie, resp. územie celej krajiny. Tejto

skutočnosti zodpovedá aj obsahové zameranie predmetu vlastiveda, ktoré sa v 3. ročníku zameriava práve na spoznávanie Slovenska.

Členenie pracovného zošita

Pracovný zošit sa skladá z ucelených súborov úloh, ktoré sa nachádzajú na samostatných dvojstranách. Každá dvojstrana sa zameriava cielene na jedno písmeno, je k nej priradená niektorá z obcí, resp. zaujímavé miesto na Slovensku, ktorého názov sa začína daným písmenom. Pri vypracovaní úloh na dvojstrane sa žiaci oboznámia so zaujímavosťami vybraných obcí, resp. zaujímavých miest Slovenska. Zámerne sme sa zamerali na menšie a menej známe obce, aby sme podnietili v žiakoch zvedavosť vyhľadávať zaujímavosti aj v ich okolí, sprostredkovať im poznanie, že v každej obci je veľa jedinečných miest.

Štruktúrne prvky

Na jednotlivých dvojstranách pracovného zošita sú zámerne použité totožné alebo podobné prvky (na ukážku sme vybrali dvojstranu z pracovného zošita *Písanie a slohové cvičenia pre 3. ročník ZŠ*, 1. zošit, s. 12 a 13). Žiaci sa tak na stranách naučia dobre orientovať a zároveň si viacnásobne precvičia jednotlivé činnosti, v ktorých sa systematicky zdokonalia.

Ukážka dvojstrany (Písanie 3, 1. zošit, s. 12 a 13)

1) Nájdi na mapke názov vyznačený na tabuli.

2 a) Prepíš názov z tabule na obrázku. b) Odpíš podľa predlohy.

F e fl fr

c) Pozoruj vyznačenú časť písmena **F**. Odpíš písmená, ktoré obsahujú rovnakú časť.

F D z J V T D

3) Prepíš názvy obcí. Dopíš názov ďalšej slovenskej obce, ktorý sa začína na **F**.

Figa **F**ilákovo **F**intice **F**olkušová

4 a) Prečítaj text. Prepíš prvé tri vety.

Fačkovské sedlo tvorí hranicu medzi pohoriami Malá Fatra a Strážovské vrchy. Je pomenované podľa neďalekej obce Fačkov. Je to turistami vyhľadávané miesto. Sú tu lyžiarske svahy a začína tu niekoľko turistických chodníkov.

b) Prezri si obrázok turistickej tabule a napíš, na ktoré vrchy možno ísť z **Fačkovského sedla**.

5) Prezri si pozvánku na turistický výlet. Napíš krátky oznam o pripravovanom výlete.

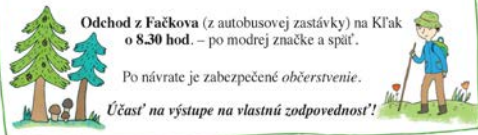
POZVÁNKA

Klub slovenských turistov Kosodrevina Fačkov
 vás v nedeľu 7. júla 2013 pozýva na letný výstup na Kľak (1 351 m n. m.).

Odchod z Fačkova (z autobusovej zastávky) na Kľak
o 8.30 hod. – po modrej značke a späť.

Po návrate je zabezpečené občerstvenie.

Účasť na výstupe na vlastnú zodpovednosť!

6 a) Prečítaj text.

Významnou turistickou trasou je Cesta hrdinov SNP. Nazýva sa magistrála a je značená červenými turistickými značkami. Leha od severovýchodu Slovenska až na úpätí po Bradlo.

b) Označ príliš veľké písmená. Zisti, či si na dvojstrane urobil/-a podobnú chybu. Ak áno, písmená podčiarkni.

Radenie úloh na dvojstranách vo väčšine prípadov zodpovedá tomuto didaktickému postupu:

- identifikovanie obce na mape Slovenska – **úloha 1**,
- prepis názvu obce, resp. geografického názvu, upevnenie správneho písania tvarov daného písmena, odpis problematických spojov a písmen zložených z rovnakých tvarov, resp. prvkov – **úloha 2**,
- prepis názvov slovenských obcí začínajúcich na dané písmeno zoradených podľa abecedy (1. zošit), prepis názvov obcí a ich abecedné zoradenie (2. zošit) – **úloha 3**,
- prepis textu so zaujímavosťou o danej obci, mieste na Slovensku a *písanie s porozumením*, písanie informácie vyplývajúcej z prepísaného textu – **úloha 4**,

- *písanie s porozumením*, písanie textu podľa zadania v nadväznosti na slohové učivo – **úloha 5**,
- čítanie textu s ďalšou informáciou o obci zapísaného detským písmom. Žiaci pri čítaní identifikujú problematické prejavy, ktoré znižujú čitateľnosť rukopisu, resp. nespĺňajú požiadavky na písmo a písanie (1. zošit). V 2. zošite je dôraz na čítanie a písanie s porozumením – **úloha 6**,
- sebahodnotenie práce na dvojstrane – **trojica smerových tabúl**.

Komentáre k úlohám pracovného zošita

Úloha 1

Súčasťou každého obrázka v záhlaví je mapa Slovenska, na ktorej sú vyznačené obce, ktoré sú na strane spomenuté. Žiaci si systematicky precvičujú orientáciu na mape Slovenska.

Úloha 2

Úloha je zameraná na prepis kľúčového zemepisného názvu tematicky súvisiaceho s úlohami na dvojstrane, ako aj na precvičovanie problematických spojov. Žiaci si v nej precvičia aj správne písanie tvaru daného písmena a ďalších písmen, ktoré sa skladajú z rovnakých tvarov, resp. prvkov ako dané písmeno. Pred písaním odporúčame vyzvať žiakov, aby identifikovali rovnaké tvary, resp. prvky písmen. Uvedomenie si, z ktorých tvarov, resp. prvkov sa tvar písmena skladá, prispieva k dôslednosti pri jeho písaní.

Úloha 3

Pri prepise slov žiaci dbajú na dodržanie správnych tvarov. V 1. zošite prepisujú názvy obcí, ktoré sú už radené abecedne. Na tento jav ich upozorníme. Potom dopíšu názov obce začínajúci daným písmenom. Môžeme ich vyzvať, aby určili,

na ktoré miesto medzi názvy by ho podľa abecedy zaradili. V 2. zošite žiaci prepisujú slová, pričom sami musia určiť abecedné poradie . Abecedné radenie slov pri prepise zvyšuje kognitívnu náročnosť úlohy, a tak odpútava pozornosť žiakov od technického, pasívneho, prepisu. Umožňuje to zistiť mieru automatizácie pri dodržiavaní správnych tvarov písmen. Zároveň si žiaci priebežne precvičujú radenie slov podľa abecedy, čo je súčasťou jazykového vyučovania.

Úloha 4

Pri prepise textu sa žiaci sústreďujú na dodržanie správnych tvarov, veľkosti, sklonu a iných technických parametrov písma. *Písanie s porozumením* je podporené tematickým zameraním textu k danej slovenskej obci, resp. miestu a úlohou, ktorej riešenie priamo vyplýva z textu. Odporúčame sa o obsahu textu krátko porozprávať.

Úloha 5

Úloha sa zameriava na *písanie s porozumením* a priamo nadväzuje na obsah slohovej zložky. Pri riešení úloh žiaci využívajú osvojené poznatky pri produkcii konkrétnych textov. Pri zápise textov používajú rôzne typy písma v závislosti od charakteru textu. Osobitnú skupinu tvoria úlohy, ktorých cieľom je zaznamenávanie stručných informácií z textu, resp. písanie súvislého textu z nesúvislého a používanie rôznych spôsobov pre tento zápis.

Ukážky úlohy 5 (Písanie 3, 1. zošit, s. 25/5; Písanie 3, 2. zošit, s. 13/5)

5 a) Prečítaj si informácie o **Kamennom mori** neďaleko obce Vyhne.

- najväčšie *kamenné more* v pohorí Karpát,
- neďaleko obce Vyhne,
- vzniklo pôsobením sopečnej činnosti a zemetrasenia,
- vrstva kameňov pokrýva takmer celý svah vrchu Kamenná,
- vrch Kamenná (495 m n. m.),
- najväčšie kamene sú na úpätí vrchu Kamenná, smerom k vrcholu sa ich veľkosť znižuje

b) Napíš text o **Kamennom mori**.

5 Prečítaj text. Zapiš uvedené informácie čo najstručnejšie. Môžeš vytvoriť aj pojmovú mapu. Podľa potreby si narysuj riadky a použij farebné perá.

V obci **Vlachy** sa zachovala budova, v ktorej bola kedysi kováčska dielňa. Má asi 150 rokov. Pracovalo sa v nej ešte pred 70 rokmi. Kováč Ján Molek v nej podkúval kone miestnych poľnohospodárov. Dodnes sú v nej pozostatky pôvodného vybavenia. Bola vyhlásená za chránenú kultúrnu pamiatku.

Úloha 6

Základnou požiadavkou na detské písmo je čitateľnosť. Je veľmi málo pravdepodobné, že písmo detí bude presne v súlade s predpísanými tvarmi. S vekom detí a pribúdajúcimi skúsenosťami sa postupne formuje individuálny rukopis dieťaťa. Je dôležité, aby deti dbali na to, aby ich rukopis bol vždy čitateľný pre ostatných. Veľmi dôležité je aj to, aby sa naučili čítať rukopisy iných detí. Pri riešení týchto úloh žiaci čítajú text s ďalšou informáciou k obci, čím sa opäť podporuje *písanie s porozumením*, a identifikujú v písme miesta, ktoré sú horšie čitateľné, resp. sa vymykajú zo základných požiadaviek na písmo. Problematické miesto pomenujú a označia. Následne sa pokúsia zistiť, analyzovať svoj rukopis, či podobnú chybu na dvojstrane tiež neurobili. Pozornosť detí sa tak systematicky a cielene zameriava na dodržanie

základných požiadaviek na písmo a písanie. V 2. zošite sa táto úloha zameriava na intenzívnu prácu s textom vo forme hľadania a podčiarkovania informácií v texte, vyhľadávania informácií na internete atď., dôraz sa kladie na čítanie a písanie s porozumením.

Trojica smerových tabúl

Po skončení práce na dvojstrane žiaci ohodnotia svoju úspešnosť vyfarbením príslušnej smerovej tabule (zelená – darilo sa, oranžová – menej sa darilo, červená – nedarilo sa).

Komentáre k ďalším úlohám

Písanie 3, 2. zošit, s. 22 – 23

Úlohy na dvojstrane podporujú dosiahnutie kompetencií formulovaných pre slohovo-komunikačnú zložku vyučovania slovenského jazyka, predovšetkým tvorbu viet, formulovanie vlastných myšlienok a samostatnú tvorbu textu. Pri dosahovaní týchto cieľov je veľmi efektívne využívanie techník tvorivého písania. Cieľom dvojstrany je napísať päťriadok k názvu obce na Slovensku.

Názov *päťriadok*, pochádza z francúzskeho slova *cinquain*. Je to päťveršová „báseň“ zhŕňajúca informácie, zachytávajúca myšlienky, pocity a presvedčenia v podobe stručných a výstižných výrazov, ktoré opisujú alebo reflektujú danú tému. Má presne stanovenú štruktúru na zostavenie. Pri dodržaní týchto pravidiel žiaci vytvárajú krátke „básne“, v ktorých sa prejaví ich tvorivosť, schopnosť zovšeobecnenia, prepájania informácií a pod.

Pravidlá zostavenia päťriadka:

1. riadok: jednoslovné pomenovanie témy – podstatné meno,
2. riadok: dvojslovný opis témy – dve prídavné mená,
3. riadok: trojslovné vyjadrenie činnosti – tri slovesá,

4. riadok: štvorslovné vyjadrenie vzťahu k téme – štvorslovná veta,

5. riadok: jednoslovné synonymum k téme.

Ukážka päťriadka:

Babička

múdra láskavá

smeje sa pletie pečie

Každý ju má rád.

srdiečko

Pre úlohy na tejto dvojstrane sme pravidlá mierne upravili. Žiaci vytvoria tri päťriadky a v jednej úlohe sa kriticky vyjadria ku kvalite päťriadkov napísaných spolužiakmi. Štruktúru päťriadka odporúčame využívať aj na iných vyučovacích hodinách. Z takto vytvorených textov môžu vyplynúť zaujímavé diagnostické zistenia.

Písanie 3, 2. zošit, s. 24 – 27

Cieľom súboru úloh je napísať krátky text o obci, v ktorej žiak býva. Počas celého školského roka žiaci čítali rôzne texty o obciach Slovenska. Jednotlivé úlohy na seba nadväzujú tak, aby žiaci pri tvorbe textu postupovali podľa slohotvorného postupu:

- Pri vyznačení obce na mape a pri kreslení obrázka vystihujúceho obec si žiaci uvedomia význam obce a jej zaujímavosti (**úloha 1**).
- Pri tvorbe pojmovej mapy si žiaci utriedia informácie o obci, vytvorí sa štruktúra slovnej zásoby pre text (**úloha 2**).

- Nadpis vystihuje obsahové zameranie textu. Pri tvorbe rôznych nadpisov žiaci vytvoria niekoľko obsahových konceptov pre text, zväžia ich výhody/nevýhody a vyberú si najvhodnejší nadpis (**úloha 3**).
- Osnova tvorí základnú štruktúru textu. Jej vytvorenie je základným predpokladom na dosiahnutie komunikačného zámeru textu (**úloha 4**).
- Dôležitou súčasťou slohotvorného postupu je tvorba konceptu a jeho následná úprava. Je dôležité zabezpečiť etapu kritického hodnotenia vlastného textu a úpravu textu podľa formulovaných pripomienok (**úloha 5**).
- Pri prepise textu sa žiaci môžu sústrediť aj na formálnu stránku textu – čitateľnosť, grafickú úpravu, použitie farebných pier a pod. (**úloha 6**).
- Čítanie textov spolužiakov (iných autorov) výrazne formuje schopnosť žiakov tvoriť vlastné texty a kriticky sa na ne pozeráť. Uvedomenie si pozitívnych aj negatívnych vlastností textu ovplyvňuje kvalitu textu žiaka. Nezanedbateľným efektom pri riešení úloh tohto typu je aj precvičenie schopnosti formulovať kritické pripomienky k textu spolužiaka primeranou formou (**úloha 7**).

Správa a oznam (Písanie 3, 2. zošit, s. 28 – 31) sú dôležitými pojmami v obsahu slohovo-komunikačnej zložky jazykového vzdelávania v 3. ročníku. Odlíšenie týchto pojmov a schopnosť identifikovania vlastností takýchto textov dokladuje schopnosť žiaka porozumieť komunikačnému zámeru textu.

Písanie 3, 2. zošit, s. 28 – 29

Cieľom súboru úloh na dvojstrane je napísať text správy o udalosti v obci. Do kalendára na predchádzajúci mesiac žiaci vpíšu čo najviac akcií realizovaných v obci. Pri vpisovaní akcií do kalendára si uvedomia, že v správe sa píše výhradne o udalostiach, ktoré sa už udiali. Pre písanie správy je veľmi dôležité vybrať si atraktívny námet, udalosť zaujímavú pre čitateľa. V samostatnej úlohe si žiaci

uvedomia, zosumarizujú kľúčové informácie pre každú správu tak, aby nimi vytvorené texty správy mali všetky parametre požadované pre tento typ textu.

Písanie 3, 2. zošit, s. 30 – 31

Letné prázdniny sú obdobím, keď každá obec pripravuje rôzne akcie na voľný čas detí. Zistenie informácií o týchto akciách je vhodným námetom na písanie oznamov. Žiaci si uvedomia, že dané udalosti sa ešte len uskutočnia. Riešenie súboru úloh zabezpečí, že žiaci si dôkladne uvedomia informácie, ktoré text oznamu musí obsahovať. Oznamy sú často súčasťou miestnych novín a iných spôsobov verejnej komunikácie. Deti sú zvyknuté ich čítať, resp. počúvať. Pri čítaní správ si uvedomia, aké informácie musí správa obsahovať.

Súbor úloh rešpektuje optimálny slohotvorný postup: výber témy – **úloha 3**, tvorba konceptu – **úloha 4 a**), úprava konceptu – **úloha 4 b**), čistopis a jeho grafické spracovanie – **úloha 5**. Odporúčame, aby si žiaci texty správ navzájom prečítali, prípadne ich môžu zoradiť v osobitnom portfóliu o programe na prázdniny.

Stručné zaznamenávanie informácií

V 3. ročníku sa začínajú meniť metódy, ktoré učiteľ na vyučovaní používa. Výrazne stúpa množstvo poznatkov, ktoré si má žiak na hodinách osvojiť. Výklad sa stáva čoraz častejšou metódou. S tým súvisí aj potreba vedieť si stručne zaznamenať informácie, ktoré pri výklade učiteľ prezentuje alebo si ich žiak prečíta v texte. Je veľmi dôležité, aby sa žiak v tomto veku oboznámil s efektívnymi postupmi zápisu informácií a využíval ich pri vyučovaní konkrétnych predmetov. V pracovnom zošite sa žiaci oboznámia s dvoma základnými spôsobmi zaznamenávania informácií – zoskupovaním informácií okolo kľúčového pojmu (pojmovým mapovaním) a zaznamenávaním kľúčových pojmov a informácií s využívaním zátvoriek, zarážok, pomlčiek a pod. (viac v Písaní 3, 2. zošit, s. 33).

Ciele didaktických hier

V pracovnom zošite je zaradených niekoľko didaktických hier. Ich cieľom je:

- používať tlačené písmo,
- precvičovať čitateľnosť rukopisu,
- rozvíjať slovnú zásobu.

Ukážka didaktickej hry (Písanie 3, 1. zošit, s. 1)

Zuzana Hirschnerová

Písanie a slohové cvičenia 3

Píšeme o Slovensku

1. zošit

Zahraj sa.

Dopisuj do hracieho poľa slov. Píš ich v smere zhora nadol ↓ alebo zľava doprava →. Slová musia na seba nadväzovať aspoň jedným písmenom.
Po vpsaní nového slova nesmie v uvedených smeroch vzniknúť nezmyselné slovo. Za každé slovo si spočítaj body a zapíš na papier. Ak už nevieš vpsať slovo, spočítaj všetky získané body a výsledný počet zapíš do okienka.

Ukážku riešenia hry možno nájsť na www.zilica.sk alebo si možno načítať tento kód pomocou mobilu alebo počítača.

			S	L	O	V	E	N	S	K	O			
2	3		1	2	3	2	1	2	3	1	2	3	2	
1	2	3		1	2	2	1	2	2	1	1	2	1	
2	3	2	1	2	1	1	2	3	2	1	2	2	2	
1	2	1	3	1	2	3	2	1	1	2	1	2		
3	2	1	2	1	1	2	3	1	2	3	2	2	2	
1	3	1	2	2	3	1	1	2	1	3	1	1		
2	2	2	3	1	1	3	2	1	3	2	2	1		
2	3	3	2	3	1	3	2	3	3	2	2	3		

Body:

Meno a priezvisko:

Škola:

Trieda:

Na internetovej stránke vydavateľstva je táto hra k dispozícii na vytlačenie, aby ju žiaci mohli hrať viackrát.

Ukážka ďalších didaktických hier (Písanie 3, 2. zošit, s. 1 a s. 32)

Zuzana Hirschnerová

Písanie a slohové cvičenia 3

Píšeme o Slovensku

2. zošit

Zahrajte sa.

Prípravte si riadkový papier. Predelajte ho na stĺpce podľa uvedenej tabuľky. Jeden z vás hovorí potichu abecedu. Ďalší ho zastaví. Všetci vpisujú do tabuľky slová začínajúce daným písmenom podľa vzoru. Spoločne si prečítajte napísané slová a za každé si pripíšte 1 bod. Ak niekto napísal slovo, ktoré nik iný neuviedol, pripočíta si zaň 3 body. V ďalšom kole hovorí abecedu iný žiak a iný ho zastavuje. Body si priebežne rátaťte a zapisujúte. Na konci hry ich sčítajte.

Obec	Zviera	Povolanie	Body
Lerocia	lev	lekár	
Maršín	mačka	murár	
Kosice	koň	kuchár	

Takto hrala tretiačka Ema.

Meno a priezvisko:

Škola:

Trieda:

Zahrajte sa.

1. hra

Prípravte si riadkový papier. Predelajte ho tak, aby vznikli tri stĺpce. Vyberte si riadok z tabuľky s časťami slov. Môžete sa dohodnúť alebo losovať. Časti slov z vybraného riadka prepíšte do svojej tabuľky. Určíte si čas, počas ktorého napíšete čo najviac slov obsahujúcich dané časti.

Napr. prvý riadok: *ma-* na začiatku slova – žiaci píšú slová obsahujúce túto časť do prvého stĺpca, *-li-* vo vnútri slova – žiaci píšú slová obsahujúce túto časť do stredného stĺpca, *-it'* na konci slova – žiaci píšú slová obsahujúce túto časť do posledného stĺpca.

Nemusíte napísať slová do každého stĺpca, ale musíte za daný čas napísať čo najviac slov. Po uplynutí časového limitu počet správne napísaných slov sčítajte a zapíšte. Hru možno vyhodnotiť po jednom alebo viacerých kolách.

Časti slov:		
na začiatku slova	vo vnútri slova	na konci slova
ma-	-li-	-it'
ne-	-po-	-dlo
slo-	-nu-	-ík
pa-	-bo-	-ka
vy-	-le-	-ať
od-	-ko-	-vý
la-	-ta-	-ný
ko-	-bá-	-nie
os-	-ra-	-ba
te-	-rý-	-na

2. hra

Hru hrajte v dvojiciach. Najprv si zahrajte hru *Kameň, papier, nožnice*. Ten, kto vyhrá, určí časť slova, ktorá sa bude v slove nachádzať. Ten, kto prehrá, povie, kde v slove sa bude časť slova nachádzať. Určíte si čas, počas ktorého napíšete čo najviac slov obsahujúcich danú časť na danom mieste. Po uplynutí časového limitu počet správne napísaných slov sčítajte a zapíšte.

Papier vyhráva nad kameňom.
Nožnice vyhrávajú nad papierom.
Kameň vyhráva nad nožnicami.

Ďalšie informácie o obciach a zaujímavých miestach na Slovensku

Ahoj

Oblasť v mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, ktorá je zastavaná rodinnými domami a chatami. Je to vinohradnícka oblasť na úpätí Malých Karpát. Pozdrav ahoj je anglického pôvodu (ahoy). V angličtine je doložený už od roku 1751.

Badínsky prales

Národná prírodná rezervácia v katastrálnom území obce Badín v Banskobystrickom kraji. Nad pralesom sa nachádza aj Badínsky vodopád.

Čičmany

Obec je známa unikátnou architektúrou – maľovanými zrubovými drevenicami. Kedysi boli vzory na domoch úplne jednoduché, maľovali sa vápnom alebo hlineným kalom len na trámy a nárožia. Neskôr sa začali maľovať aj časti okolo okien a dverí.

Čičmianske kroje vynikali technickou dokonalosťou a bohatosťou ornamentov. Ľudia si tu zrejme chudobu nahrádzali bohato vyšívanými krojmi. Typickými farbami pre kroje sú žltá, oranžová a bordová.

Dunajec

Vzniká sútokom riek Bieleho Dunajca a Čierneho Dunajca pod severnými svahmi Vysokých Tatier neďaleko Nového Targu. Územím Slovenska preteká v dĺžke 17 km, vytvára slovensko-poľskú štátnu hranicu. Patrí medzi najčistejšie rieky strednej Európy. Veľmi zaujímavý je splav Dunajca na pltiach, ktorý je miestnou turistickou atrakciou.

Egreš

Nachádza sa v západnej časti Východoslovenskej nížiny, v doline potoka Chlmec.

Fačkovské sedlo

Fačkovské sedlo patrí medzi najkrajšie slovenské horské sedlá. Fačkovské sedlo robí jedinečným miestom aj majestátny Klák, ktorý „kľáčí“ do Rajeckej doliny. Najmä z Fačkovského sedla je jeho špecifický tvar veľmi dobre viditeľný.

Gbely

Hraničná rieka Morava v úseku obcí Gbely a moravské Tvrdonice je novým a zaujímavým turistickým cieľom. Obec Gbely sa ako prvá pustila do využívania rieky Moravy na vodnú turistiku. Vodná turistika sa dá v lokalite kombinovať s cykloturistikou, preto Gbely ponúkajú v prístave aj požičovňu bicyklov pre všetky vekové kategórie.

Hajnáčka

Obec Hajnáčka sa nachádza v okrese Rimavská Sobota. Nad obcou na čadičovom brale je zrúcanina pôvodného gotického hradu s názvom Hajnáčka. Bol postavený v 13. storočí. V roku 1703 vyhorel a už ho neobnovili.

Istebné

Obec v okrese Dolný Kubín. Nachádza sa v nej drevený kostolík, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou.

Jelšava

Pri Jelšave kedysi stáli dva hrady. Prvý vybudovali v 13. storočí na bývalom slovanskom opevnení. Zanikol však ešte pred koncom tohto storočia. Druhý Jelšavský hrad bol postavený pravdepodobne v 14. storočí. Bol menší rozmermi a zaraďoval sa skôr k šľachtickým sídlam. Zničil ho požiar. Zostali po ňom len ruiny skryté v hustom lese na západ od Jelšavy.

Kamenné more

Nachádza sa v Štiavnických vrchoch vo Vyhnianskej doline. K vzniku kamenného mora prispelo aj narušenie skalného masívu počas zemetrasení.

Lazy pod Makytou

Obec sa niekoľko storočí volala Lazy (súvisí to s prostredím a lazovníckym charakterom osídlenia). Až v roku 1927 dostala názov Lazy pod Makytou.

Megoňky

Prírodná pamiatka Megoňky je nálezisko prírodných pieskovcových útvarov guľovitého tvaru v lokalite Vyšné Megoňky. Ide o najväčšie nálezisko kamenných gúľ v Európe.

Ňagov

Ňagov má jednu z najstarších kultúrnych pamiatok v laboreckom regióne – renesančný zvon z prvej polovice 17. storočia.

Obid

Obec sa nachádza v Podunajskej nížine, neďaleko mesta Štúrovo, pri štátnej hranici s Maďarskom. Chotár obce bol veľmi vhodný na usadenie človekom,

o čom svedčia mnohé archeologické nálezy, ktoré sa tu našli (sídliisko a pohrebisko zo staršej doby bronzovej, keltské strieborné mince z 1. storočia p. n. l.).

Patince

Patince sa nachádzajú 15 km na východ od Komárna v oblasti s najdlhším slnečným svitom. Prvé kúpele v Patinciach boli vybudované v časoch Rímskej ríše za vlády Marca Aurelia. Od roku 1953 je termálny prameň vyhlásený za chránenú oblasť, má priaznivé účinky na prekrvenie končatín a celého tela a pôsobí na nespavosť.

Rákociho rozhľadňa

František II. Rákoci (1676 – 1735) stál na čele protihabsburského stavovského povstania (1703 – 1711), ku ktorému sa okrem prostého ľudu pridala aj veľká časť šľachty. Jeho pozostatky sú od roku 1906 uložené v Dóme sv. Alžbety v Košiciach.

Široké

Obec nachádzajúca sa na východnom úpätí pohoria Branisko v okrese Prešov. Je známa neďalekým tunelom Branisko. V roku 1904 prišiel do Širokého jazykovedec Samuel Cambel skúmať tunajšie nárečie (dziefče, piesek, bul, stul, kuň...).

Tatry

Tatry sa nachádzajú v severnej časti Slovenska na hranici s Poľskom, pričom tri štvrtiny ich rozlohy leží na Slovensku. Tatranský národný park (TANAP) je najstarší národný park na Slovensku a od roku 1949 má za cieľ ochranu prírody v Západných a vo Východných Tatrách (Vysoké Tatry a Belianske Tatry). Najvyšší

tatranský vrch je Gerlachovský štít (2 655 m n. m.). Najväčšie a najhlbšie tatranské pleso je Veľké Hincovo pleso.

Ublá

Obec založili koncom stredoveku pastieri, ktorí vyklčovali údolie Ublanky, a tak vytvorili prvé polia.

Vlachy

Neďaleko obce Vlachy na vrchu Havránok sa nachádza archeologické múzeum v prírode s názvom Havránok. Na týchto miestach kedysi žili Kelti. Sú tu typické keltské obydlia, bolo tu objavené keltské opevnenie osady a rôzne nástroje. Priamo v archeologickom areáli býva stvárnený bežný život Keltov, obetovanie, hrnčiarstvo, spracovanie koží. V stredovekej časti areálu sa odohrávajú šermiarske súboje.

Zniev

Zniev je najsevernejší vrch pohoria Žiar. Zrúcanina hradu na tomto vrchu sa tiež volá Zniev.